

Muziek in Palestina

Zelfs in de moeilijkste omstandigheden kunnen kunsten een belangrijke bijdrage leveren aan opgroeiende kinderen. We richten de focus op muziek in Palestina, en maken kennis met drie sprekende voorbeelden.

Het Qattan Centre for the Child (QCC) in Gaza

Het QCC werd opgericht door een private organisatie en beschikt over een bibliotheek met 95.000 kinderboeken en boeken over kinderen, ouders, begeleiders en een groot aantal open activiteiten. Toen het QCC in 2005 haar deuren opende voor het publiek, organiseerden we een muzikaal evenement. Voor de allereerste keer in Gaza was het evenement gericht op kinderen. De muzikanten waren niet-Arabisch en speelden muziek van Mozart en Beethoven.

Deze muziek is niet zo bekend in Gaza en verschilt heel sterk van de Egyptische of plaatselijke Palestijnse liederen die populair zijn onder de Gaza-bewoners. Aangezien muzieklessen nauwelijks bestaan in het schoolstelsel, wist het personeel van het centrum niet hoe de kinderen zouden reageren op het evenement. Ze zouden moeten gaan zitten en luisteren: een vorm van discipline die ze eigenlijk niet kennen.

Er meldden zich tweehonderd kinderen aan die dag. Ze waren heel erg opgewonden en kwamen ruimschoots op tijd. We waren stomverbaasd over hun reactie. De meeste van hen hadden nog nooit een muzikaal evenement meegemaakt in hun leven. Toch werden ze heel erg stil toen een van de muzikanten uitleg gaf over elk instrument, en ze luisterden aandachtig en reageerden op een schitterende manier op de muziek.

Vorig jaar koos het QCC muziek en kunst als centraal thema voor de zomeractiviteiten. We boden een verbazingwekkende waaier aan activiteiten aan. De kinderen en hun ouders waren er erg enthousiast over. Meer dan 11.000 kinderen namen per maand deel aan de activiteiten. Hanan, moeder van drie kinderen tus-

sen 9 en 12, nam deel aan de sessie 'Laten we zingen'. 'Ik was compleet verrast door de muzikaliteit en muziekkennis van mijn kinderen. Nu zijn ze echt compleet begeistert door muziek', vertelde ze.

Jammer genoeg is de huidige situatie in Gaza te erg om te beschrijven. De bezetting betekent dat families

nauwelijks in hun basisbehoeften kunnen voorzien en Gaza niet kunnen verlaten. De hele bevolking leeft onder de permanente bedreiging van

het in mijn hart. En ik weet dat het QCC en andere culturele centra de enige mogelijke garanties zijn voor die toekomst.

rische vaardigheden van de kinderen te ontwikkelen. Gedurende koor- en orkestactiviteiten gaat er bijzondere aandacht naar werken in teams en naar een open discussies. De zanglesen vergroten de taalvaardigheid van de kinderen. Er zijn geregeld kamer- muziekconcerten, jaarlijks houden ze workshops rond muziek en orkest en er lopen uitwisselingsprojecten met jonge Europese muzikanten en muziekacademies buiten de landsgrenzen. In 2006 opende de Barenboim-Said Stichting een muziekcentrum in Ramallah. Hier geven leerkrachten individuele en groepslessen aan een honderdtal kinderen uit Ramallah. De stichting heeft al verschillende koren in de buurt opgericht, waar 250 kinderen les volgen. Bovendien zijn er ook zanglesen in het vluchtelingenkamp van Balata en Nablus. Er bestaan aparte opleidingsprogramma's voor leerkrachten, met bijzondere aandacht voor muziekonderwijs. In de lente van 2006 namen Palestijnse kleuterleid(st)ers deel aan workshops in Nablus en Ramallah. Getalenteerde jonge muzikanten uit de buurt krijgen ondersteuning om in het buitenland te gaan studeren, in de hoop dat ze met hun ervaringen thuis kunnen bijdragen aan de groei van het Palestijnse muzikale en culturele leven.

Sinds 2005 geeft de Barenboim-Said Stichting workshops rond kamer- en orkestmuziek in Ramallah en Nazareth. Tweemaal per jaar ontmoeten jonge Arabische muzikanten uit Galilea en Palestina elkaar om samen te repeteren en op te treden. Deze workshops slaan bruggen en maken het voor jonge Palestijnen van beide kanten mogelijk om elkaar te leren kennen en samen te werken.

Muna Khleifi is coördinator van de Barenboim-Said Stichting in Ramallah
www.barenboim-said.org.

een inval van Israël of de uitval van de elektriciteit, bij wijze van collectieve straf. Zelfs in deze omstandigheden blijven de bewoners van Gaza dromen van een normaal leven en een betere toekomst voor hun kinderen. Heel wat mensen dromen ook nog altijd van een muziekschool in Gaza. Muziek is immers een manier om vrede te creëren – of laten we voorlopig zeggen: een interne vrede onder de Palestijnen.

Elke dag wandel ik het centrum binnen en zie ik honderden kinderen die lezen, zingen en zo veel schitterende dingen leren: technologie, muziek kunst... Nu weet ik zeker dat we een betere toekomst zullen krijgen. Ik voel

Reem Jabr is directeur van het Qattan Centre for the Child.
www.qattanfoundation.org

De Ramallah-projecten: muziekonderwijs in Palestina en het Midden-Oosten

Daniel Barenboim en Edward Said, twee artiesten en intellectuelen, deelden de overtuiging dat ze moesten bijdragen aan de muzikale ontwikkeling van Palestina. De Barenboim-Said Stichting startte een programma voor muziekonderwijs op de Westelijke Jordaanoever. Het voornaamste doel is een goede structuur voor muziekonderwijs te ondersteunen en te ontwikkelen, een Palestijns jeugdorkest op te richten en bij te dragen tot de groei van muzikale en artistieke activiteiten in de omgeving.

Dit project focust niet alleen op de ontwikkeling van muzikale vaardigheden. Door individuele lessen en lessen in kleine groepjes proberen de leerkrachten de concentratie en moto-

Interview met Ramzi Abu Redwan
 Ramzi Abu Redwan bracht zijn kinderjaren door in het Al-Amari vluchtelingenkamp in Ramallah. Daarna ging hij in Frankrijk studeren. Zijn droom – muziekscholen oprichten voor Palestijnse kinderen, vooral voor diegenen die in vluchtelingenkampen leven – is waarheid geworden. Al Kamandjati, een non-profitorganisatie, is momenteel actief op de Westelijke Jordaanoever, in de Gazastrook en zuid-Libanon.

Wanneer en hoe ontdekte je de muziek?
 Toen ik 17 was, moedigde een vriendin, mevrouw Soreida Sabbagh, me aan om een workshop rond muziek bij te wonen. Die werd gegeven door een Palestijnse muzieklerkracht, Mohamad Fadel. Hij werkte samen met het Centrum voor Populaire Kunsten. Het was de eerste keer dat ik met muziek in contact kwam. Ik hield er erg veel van – in het bijzonder van de altviool, die ik nog steeds bespeel.

Hoe is je interesse in de muziek verder ontwikkeld?

Nadat ik de workshop had bijgewoond, schreef ik me in aan het Edward Said Nationaal Muziekconservatorium. Ik leerde er altviool te spelen. Langzaam groeide de liefde voor het instrument en nu is het een stuk van mijn leven geworden. Ik ont-

dekte hoe muziek de energie van een kind kan kanaliseren, op een positieve manier, door concentratie, werk en creativiteit aan te moedigen.

Het is omdat muziek in mijn leven kwam tijdens mijn kinderjaren, dat ik het verbond aan mijn werk en aan andere activiteiten. Ik deed dat omdat ik aanvoelde hoe de muziek mijn leven beïnvloedde. Ik wilde dit aspect verder ontwikkelen, niet alleen voor mezelf, maar ook voor de andere kinderen die dezelfde kinderjaren hebben beleefd als ik.

Wat is jouw werk?

Ik ben nog steeds aan de slag als muzikant. Ik richtte een band op, Dalouna, die de wereld rondtoert. Ik ben als muzikant ook betrokken bij verschillende muzikale projecten, zoals opnames van klassieke muziek en optredens met orkesten.

Wat kan muziek – samen met andere kunsten – volgens jou bieden aan de kinderen die vandaag in Palestina leven?

Muziek kan, net als om het even welke kunst, elk kind dat onder bezetting leeft, een gevoel van menselijkheid geven. Het is een manier om je creativiteit, verbeelding en andere talenten te ontwikkelen. Muziek is voor die kinderen ook een manier om

meer zelfvertrouwen te krijgen, om je persoonlijkheid te ontwikkelen en te versterken. In een bezet land is muziek, net als de andere kunsten, een manier om je identiteit te behouden terwijl alles erop gericht is om je identiteit uit te wissen.'

www.alkamandjati.com

Het West-Oosterse Divanorkest is een ander project van de Barenboim-Said Stichting. Het orkest werd opgericht in 1999 en brengt muzikanten uit Israël, Palestina en andere landen uit het Midden-Oosten samen. Het orkest werkt op dit moment samen met de Junta de Andalucía en trekt elke zomer naar Sevilla in Spanje. Daar kunnen de jonge artiesten hun muzikale talenten ontplooiën in een vreedzame omgeving. Daarna gaan ze jaarlijks op een internationale concerttournee. In 2005 trad het orkest voor het eerst op in Ramallah.

Door samen muziek te spelen promoot het Divanorkest de dialoog tussen de verschillende culturen van het Midden-Oosten. Dit project heeft al bewezen dat muziek een nuttig 'instrument' is om de hindernissen weg te halen die voordien onoverkomelijk bleken.